

OŚRODEK DOKUMENTACJI ZABYTKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z Nr

1. Obiekt

WILLA "RÓZANA" ZW. "NAGÓRSKICH"

2. Czas powstania

1889-1893

3. Miejscowość

NAŁĘCZÓW

4. Adres

24-140 Nałęczów,
Al. Lipowa 8 A

nr hipoteczny

399

lub. ewid. gruntów

5. Przynależność administracyjna

lubelskie

województwo

Miasto Nałęczów

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Do 1772 r. Bochothnica

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

lubelskie

województwo

Puławy

powiat

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

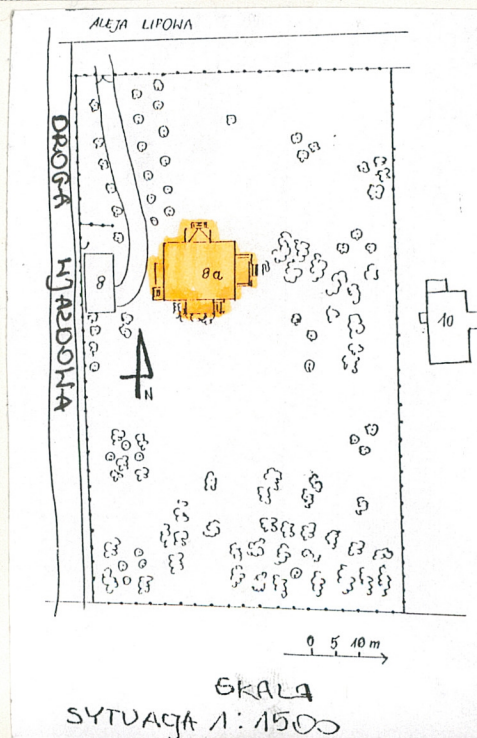
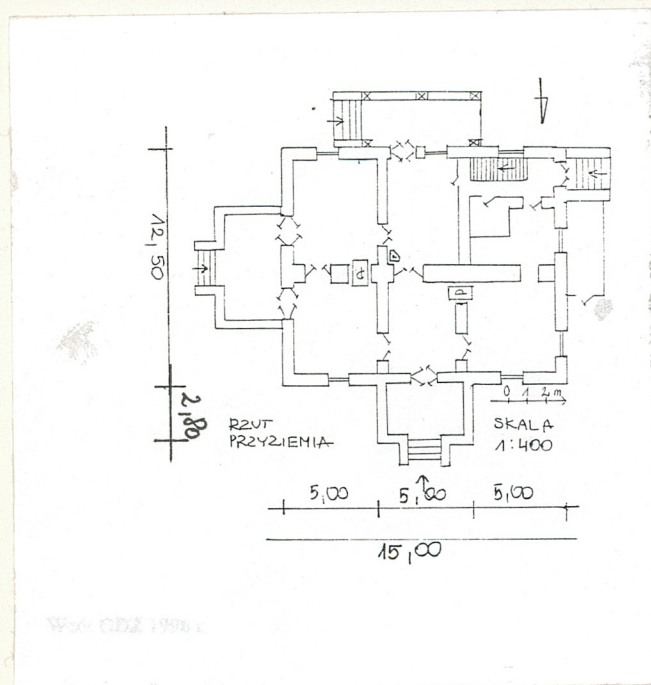
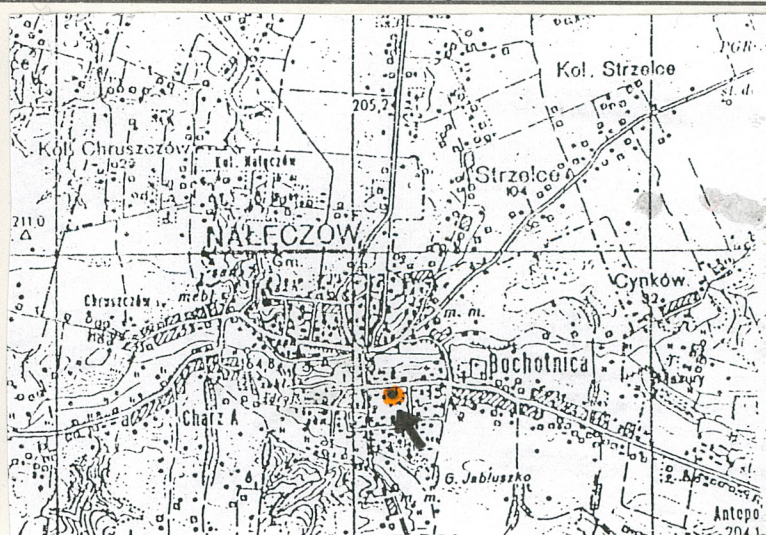
10. Rejestr zabytków

A / 257

14.03.1967

Nr

data

Willę zaprojektował Adam Nagórski wraz z Michałem Górskim, który odegrał ważną rolę w dziejach Nałęczowa. Kupił on w 1880 roku dobra nałęczowskie od Konstancji Ciemierzyny i przeprowadził parcelację dóbr. Odsprzedał tereny obecnego uzdrowiska Spółce Udziałowej Zakład Lecznicy, która od trzech lat je dzierżawiła. Właścicielami spółki byli: Fortunat Nowicki, Władysław Sipniewski, Konrad Chmielewski i Wacław Lasocki. Dzięki nim uzdrowisko przeżyło swój „złoty okres”, natomiast miasto swój styl zawdzięcza właśnie M. Górskiemu. On to dzieląc majątek spowodował szybki rozwój budowlany, powstało wtedy wiele willi a Nałęczów zyskał miano „miasta-ogrodu”. W tym czasie powstała willa z przeznaczeniem mieszkalnym dla Nagórskich. Rodzina ta była znana z działalności społecznej, oświatowej i patriotycznej. Świadczy o tym fakt, iż w 1916 roku był to pierwszy dom w Nałęczowie, w którym wystawiono orla białego i flagi narodowe.

Obecnie posesja na której znajduje się obiekt należy do braci [REDAKTOWANE] – spadkobierców [REDAKTOWANE]. Odziedziczyli oni po 3/10 nieruchomości a 4/10 otrzymał [REDAKTOWANE]. W 2000 roku bracia [REDAKTOWANE] odkupili od K. Guerquin jego część i stali się współwłaścicielami.

Willa jest ciekawym przykładem połączenia klasycystycznych motywów z polskimi tradycjami architektonicznymi. Jest ona skromna w formie i rozmiarach zwłaszcza na tle pozostałych tego typu obiektów w Nałęczowie. Oryginalny układ wnętrza, stolarka okienna i drzwiowa oraz zachowane in situ piece świadczą o dużej wartości zabytku.

Sytuacja- Willa jest położona w centralnej części posesji na wschód od oficyny. Jest fasadą zwrócona ku Alei Lipowej. Posesja, na której się znajduje jest zadrzewiona i zakrzewiona. Działka na której usytuowany jest obiekt graniczy od zachodu z Domem Kultury a od wschodu z posesją nr 10. Natomiast północna część posesji graniczy z zachodnią częścią reprezentacyjnej Alei Lipowej.

Materiał, konstrukcja, technika –

Ściany- z cegły i kamienia łączonych zaprawą. Są one wewnątrz i na zewnątrz tynkowane przy czym elewacje są pomalowane na biało, za wyjątkiem szczytów o barwie ciepłego ugru.

Sklepienia i stropy – występują stropy płaskie drewniane a w piwnicach sklepienia ceglano odcinkowe.

Wieżba dachowa – krokwiowo- stolcowa.

Pokrycie dachu- nad budynkiem dach dwuspadowy a nad wejściem w fasadzie pulpitowy kryty blachą.

Posadzki, podłogi- prawie we wszystkich pomieszczeniach występuje podłoga z desek, w jednym na poddaszu z płyty pilśniowej. Występuje też posadka cementowa i lentex.

Schody – wewnętrzne schody są drewniane, dwubiegowe. Na zewnątrz przy tarasie i werandach oraz wejściu bocznym występują schodki betonowe kilkustopniowe z masywnymi belkami policykowymi. Taras ma balustradę z tralek a werandy murowane z prostokątnymi małymi otworami.

Otwory- prostokątne za wyjątkiem okienek w szczytach o kształcie rombu. Drzwi przeważnie pierwotne, płycinowe, zewnętrzne podwójne z przeszklonymi kwaterami i nadświetlem, wewnętrzne płycinowe dwuskrzydłowe oraz nieliczne współczesne płytowe.

Okna również oryginalne, polskie sześciopole z nadświetlem oraz o kształcie rombu czteropole w szczytach.

Rzut- willa założona na rzucie prostokąta, prawie kwadratu z przylegającymi werandami od strony północnej i południowej oraz tarasem od wschodu i schodami w elewacji zachodniej. Od zachodu przylega obudowane wejście do piwnic. *zachował się pierwotny, dwustronny układ wnętrza, pomieszczenia w amfiteatrze.*

Bryła- obiekt jest jednokondygnacyjny z mieszkalnym poddaszem i piwnicami, kryty dachem dwuspadowym. Nad werandą w fasadzie daszek pulpitowy. Zrównoważoną bryłę urozmaicają usytuowane na osiach werandy od pn. i pd. oraz taras od wschodu a od zachodu przylegają schodki do wejścia i obudowane zejście do piwnic. *c.d. na wkladce nr. 1*

*złożonymi na rzutach porto-
kotów*

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
1 230 m ³	210 m ²	Willa mieszkalna	Mieszkanie
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		Fundamenty w stanie dobrym. Ściany zewnętrzne i wewnętrzne posiadają liczne ubytki w tynku ; wewnątrz zawilgocenia. Konstrukcje dachowe i pokrycie dachu w złym stanie – zwłaszcza w północno-wschodniej części są przegniłe krokwie i belki stropowe , pokrycie dachu nieszczelne. Ganek w fasadzie – liczne ubytki tynku , nieszczelne zadaszanie . Taras wschodni – prawie całkowicie zniszczone posadzka z terrakoty , ubytki w tynku balustrady i fragmentów stopni schodów. Ganek południowy – całkowicie zniszczone zadaszanie , stopy zachowane fragmentarycznie , ubytki w posadzce cementowej.	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			
Natychmiastowego remontu wymaga konstrukcja i pokrycie dachu oraz taras i werandy .			

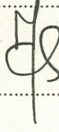
21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

mgr Jadwiga Chmielewska V-IX . 2001
tekst
imię, nazwisko, data, podpis

mgr Jadwiga Chmielewska V-IX . 2001
plany, rysunki
imię, nazwisko, data, podpis

mgr Jadwiga Chmielewska V-IX . 2001
zdjęcia fotogr.
imię, nazwisko, data, podpis

WOSOZ Lublin

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

Tarka M., Dzieje Nałęczowa , Nałęczów 1989 .
Red. J. Góra , M. Mironowicz-Panek , A. Olkowicz , Uzdrowisko Nałęczów-
przewodnik, Nałęczów 1998 .

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

Wkładki nr 1 - 2

1. Miejscowość <u>NAŁĘCZÓW</u>	5. Obiekt (nazwa jak w karcie)	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina <u>Nałęczów</u>	<u>WILLA "RÓŻANA" ZW. "NAGÓRSKICH"</u>	<u>Tekst, zdjęcia</u>
3. Powiat <u>Puławy</u>		
4. Województwo <u>Lubelskie</u>		

c.d. pkt. 13

Elewacje – artykulację poziomą wyznacza wystający przed lico ścian cokół i u góry uskokowy gzyms wieńczący. Elewacje są pomalowane na białą za wyj. szczytów w elewacji wschodniej i zachodniej o barwie ciepłego ugru .

-fasada- trójosiowa , jednokondygnacyjna z werandą usytuowaną na osi , dostępną po kilkustopniowych schodkach . Nad nią w zwieńczeniu attyka zdobiona płycinami i wazonami.

-elewacja wschodnia- dwuosiowa z drzwiami wychodzącymi na taras i balustradą z tralek .

Ponad gzymsem wieńczącym w trójkątnym uskokowym szczycie znajduje się mały balkonik .

Uskoki szczytu dekoracyjnie zadaszone .

-elewacja zachodnia- czteroosiowa z analogicznym szczytem jak wschodnia ale bez balkoniku . Wejście dostępne po schodach obok których znajduje się obudowane wejście do piwnic .

-elewacja południowa- czteroosiowa werandą w stanie ruiny , taką samą jak w fasadzie .

Wnętrze –

Wyposażenie – zachowały się oryginalne piece kaflowe z dekoracyjnymi zwieńczeniami .

Instalacje- wodno-kanalizacyjna , elektryczna ogrzewanie w piecach przy użyciu prądu .

Wkładkę założył:
mgr Jadwiga Chmielewska V-IX . 2001
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów
WOSOZ Lublin

ELEWACJA POŁUDNIOWA
WIDOK OD ZACHODU

ELEWACJA POŁUDNIOWA
WIDOK OD WSCHODU

ELEWACJA
WSCHODNIA

1. Miejscowość NAŁĘCZÓW	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) WILLA „RÓŻANA” UL. NAŁOŃSKICH”	6. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego) Zdjęcia
2. Gmina Nałęczów		
3. Powiat Puławy		
4. Województwo Lubelskie		

ELEWACJA ZACHODNIA

FASADA- WERANDA

FASADA – ATTYKA

Wkładkę założył: mgr Jadwiga Chmielewska V-IX . 2001
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów WOSOZ Lublin

TARAS WSCHODNI

DRZWI WYCHODZĄCE
NATARAS